

Aan Mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams Minister van leefmilieu, natuur en cultuur.

Aan de Heer Geert Bourgeois, Vlaams Minister voor toerisme

Betreft:

Uitnodiging voor de tweedaagse ontdek de Roksempuut - Hoge Dijken

in het weekend van 6 en 7 oktober 2012 in Oudenburg (programma ZIE WWW.NFHD.BE)

Geachte,

Als ex-coördinator (periode 1978-1993) van de campagne om van de Roksempuut- Hoge Dijken een model natuureducatief centrum te maken wens ik U graag **persoonlijk** uit te nodigen voor dit weekend en Uw aandacht te vragen voor de toeristische en natuureducatieve potenties van dit gebied die na 25 jaar jammergenoeg **sterk verwaarloosd** zijn. Deze werfcontainer die "tijdelijk" in 1994 als bezoekerscentrum werd ingericht staat er nog altijd. De kijkhutten zijn sterk ge vandaliseerd en verwaarloosd en vooral voor spinnen interessant. Geen enkele vrouw durft daar nog binnen kijken. Deze werfcontainer strookt absoluut niet met de uitmuntende kwaliteit die de organisatoren van dit weekend aanbieden. Het staat ook sterk in contrast met de zaal IPSO FACTO.

Met vriendelijke groeten en graag tot 6 en/of 7 oktober 2012

Pierre Tavernier, natuurgids, veldornithoog en campagnecoördinator van 1978 tot 1993

Adres: Irislaan 1 8470 Gistel 059/279155

In de volgende bijlage geef ik U meer achtergrondinformatie zodat U dit delicaat dossier beter kunt inschatten.

1°) Website agentschap voor natuur en bos:

Op de website van het agentschap voor natuur en bos staat de volgende bondige informatie over dit gebied:

“De Hoge Dijken, in de volksmond ook wel Roksempot genoemd, is gelegen te Oudenburg en Jabbeke en is zo’n 52 hectare groot. Het domein heeft een **woelige geschiedenis** achter de rug. De Hoge Dijken zijn vooral bekend om hun grote vogelrijkdom”.

Veel vogels stoppen er tijdens de trek om even op krachten te komen en duizenden overwinteren er. Vooral voor eenden als smienten, wintertalingen en slobbeenden is het een belangrijk overwinteringsgebied. Oeverzwaluw, bergeend, fuut en kuifeend zijn jaarlijkse broedvogels.

Maar het is hier niet alleen een paradijs voor vogels. Dankzij de verscheidenheid van het gebied vormt het ook voor veel planten, vlinders en andere insecten en zoogdieren een uitstekend leefgebied.

De **woelige geschiedenis** van het gebied begon in de jaren 60, toen de toenmalige Belgische regering besliste om de E40 Brussel-Oostende door te trekken naar Veurne. Zo werd de Westkust beter ontsloten en werd verbinding gemaakt met het Franse wegennet. Voor de aanleg van de snelweg was zand nodig. Dat materiaal vond men vlakbij, in de oude binnenduinen van Roksem.

Toen de snelweg op het einde van de jaren 70 werd afgewerkt, bleef een grote plas als stille getuige achter. BLOSO kreeg de kans om er surf- en zeilkampen te organiseren. Intussen had ook de natuur er niet stil gestaan. Honderden oeverzwaluwen nestelden in de steile zandwanden en in de winter streken duizenden eenden op de plas neer om er te overwinteren. De ecologische waarde werd zo groot dat De Hoge Dijken eind jaren 80 werden uitgeroepen tot staatsnatuurreservaat met mogelijkheden voor zachte recreatie.

2°)Enkele details over de woelige campagne met inbegrip van heel wat bezoeken van diverse ministers.Tijdens deze campagne, die ik leidde van 1978 tot 1993, wisselde de bevoegdheid over dit gebied steeds van Minister en ook van verantwoordelijke topambtenaren. Dit was tergend en zenuwslopend omdat je inzake lobbywerk steeds opnieuw moest beginnen. Sommige topambtenaren die een andere politieke kleur hadden dan de Minister blokkeerden dit dossier steeds ten gunste van BLOSO. Daarnaast hadden sommige ambtenaren binnen het toenmalige waters en bossen geen enkele ervaring met natuureducatie en interesseerden zich enkel voor het aanplanten van een bos op de Roksempuut- Hoge Dijken.

(De samengevatte tekst is van mezelf en voor de inhoud neem ik de verantwoordelijkheid)

1973: De zandwinnings gingen van start in 1973. Via een pijpleiding door de polders van Ettelgem kwam het zand terecht op de berm voor de nieuwe autostrade Jabbeke - Veurne. Voor de start van de werken kwam de minister van Openbare Werken De Saegher afgezakt naar Ettelgem en Zerkegem.

1974-1979: Het doen en laten van de vogels op de Roksempuut werd al vanaf 1974 gadeslagen door vogelliefhebbers van de JNM en de Wielewaal, nu opgenomen binnen Natuurpunt. Hun tellingen vormden in 1979 de basis voor een rangschikkingsprocedure ingezet door de toenmalige Rijksdienst voor Monumenten-en Landschapszorg. Zelf was ik actief sedert 1978 en coördineerde ik toen al wandelingen om de natuurwaarde van dit gebied te promoten.Ik kon toen op een sterk team van medewerkers uit alle natuurverenigingen en zelfs wandelclubs rekenen uit de hele regio waaronder Frank Descheemaeker en co, Guido Orbie, Marcel Pottier, Jacques Ver Eecke, Boudewijn De Graeve, Peter Bultinck, Rik De Jaeghere, Georges De Putter, Jürgen Vanpraet en vele anderen.

1980: Vanaf 1980 kwamen er ook reacties los van diverse watersportinstanties,die achter de schermen bezig waren om dit gebied in te palmen.Zij baseerden zich daarvoor op de “ongelukkige” nabestemming recreatie. De plannen van deze lobby o.l.v. BLOSO en een plaatselijke horecahouder hielden echter geen rekening met de spontane heroveringskracht van de natuur en met de overwachte vogelrijkdom op de Roksempuut, gelegen op een belangrijke vogeltrekroute.

Daarom werd een campagne op touw gezet om deze met de natuur onverzoenbare plannen bij te sturen met als thema: DE ROKSEMPUT-HOGE DIJKEN UITBOUWEN TOT EEN NATUUREDUCATIEF CENTRUM. Bewust kozen we dit thema omdat we vonden dat natuureducatie, waarbij wandelen gecombineerd wordt met vogelobservatie e.a. ook een vorm van recreatie was. Op die manier beantwoordde ons thema aan de recreatieve nabestemming. Dit is één van de redenen waarom we niet opteerden voor een ontoegankelijk natuurreserveaat.

1981: Vanaf 1981 werd een campagne in crescendo georganiseerd. Meer dan 5000 sympathisanten namen deel aan onze dia-avonden, natuurwandelingen, wandeldagen en natuurcursussen. Tijdens deze activiteiten overtuigden we de publieke opinie met doorslaggevende argumenten. Vooral het inzicht in natuurontwikkeling was toen nog nauwelijks bekend en dat wilden we benadrukken met buitenlandse voorbeelden (Oostvaardersplassen in Nederland). We introduceerden ook de term visuele toegankelijkheid via Observatiehutten en verhoogde achteruitgeschoven kijkpunten. En we wezen er ook op dat de watersport beter geld Roksempuutgeld investeerde in de Spuikom te Oostende, de St-Pietersplas te Brugge en het spaarbekken te Nieuwpoort. Anno 2012 is dit ook gebeurd. Ook de nabijheid van het klein strand in Jabbeke speelde een rol.

1983: We boekten een eerste papieren resultaat.NI. Bij K.B. van juli 1983 werd de Roksempuut-Hoge Dijken samen met een aantal andere zandwinningsputten overgedragen van het Ministerie van Openbare Werken naar de Vlaamse Gemeenschap.

1984: Ondanks dit K.B begon BLOSO, toen onder de bevoegdheid van Minister POMA, in de periode 1984-1985 met de tactiek van het voldongen feit. Zo verbouwden ze het bouwvallig huis op

de noordwestelijke oever tot clubhuis en organiseerden ze zeil-en surfkampen. Tijdens één van hun feestjes met ministers en hoogwaardigheidbekleders werd ik door de politie aan de deur gezet en tijdens één van hun voorlichtingsavonden waren er meer groene jongens dan watersporters. Men had toen zelfs 7 combi's van de oproerpolitie paraat gehouden.

1985: Minister Paul Akkermans reageert en voegt de daad bij het woord door de week van het natuurbehoud op de Roksempuut – Hoge Dijken te organiseren. Minister van Onderwijs Daniel Coens was toen ook aanwezig. Hij wees toen al op het pedagogisch belang van openluchtclassen

1986: een tweede papieren resultaat kwam op 25 juni 1986. De Vlaamse Executieve besliste toen om de Roksempuut-Hoge Dijken integraal tot Natuureducatief Centrum uit te bouwen vanaf 1 oktober 1986. BLOSO diende dus zijn watersportkampen af te bouwen en kreeg als compensatie meer mogelijkheden op de nabijgelegen watersportplassen in Brugge, Nieuwpoort en Oostende. Naar aanleiding van deze beslissing werd een structuurplan opgesteld en een beheers- en adviescommissie opgericht.

We dachten toen dat we een degelijke natuureducatieve werking binnen een jaar zouden kunnen opstarten. MAAR... topambtenaren van een andere politieke kleur en/of met lange tenen bleven stokken in de wielen steken.

1986-1989: Van euforie tot ontgoocheling. In deze periode werd het duidelijk dat de watersportlobby vanuit Oudenburg bleef boycotten en binnen de administratie voldoende politiek benoemde (top)ambtenaren had om het dossier af te remmen totdat voor hen de kaarten weer gunstig lagen. M.a.w: totdat er een minister van hun kleur opnieuw de bevoegdheid over de Roksempuut-Hoge Dijken zou krijgen. Ik kreeg ook meer en meer de indruk dat BLOSO toen misbruikt werd door een aantal plaatselijke medewerkers.

Het enige lichtpunt was dat er vanaf 1986 grondwerken werden uitgevoerd om de natuurontwikkeling te bevorderen en de natuurwaarden te verhogen. In die periode werden de golfbrekers aan de oostelijke oever, de berm aan de noordelijke oever en de 3 inhammen aangelegd. Ook de T-landtongen aan de westelijke oever dateren van toen.

In 1989 begonnen ook de aanplantingen maar van educatieve voorzieningen was er geen sprake. En zolang deze er niet waren lagen alle kansen nog open voor de watersportlobby. Bovendien moest er nog een gewestplanwijziging komen.

Toen ik in 1989 via de adviescommissie vernam dat ik voor de educatieve voorzieningen nog 15 jaar moest wachten omdat de boompjes pas dan voldoende groot zouden zijn om volk toe te laten, was mijn geduld op. Men was toen doof voor het idee om te werken met observatiehutten die verbonden zijn met een afgeschermd corridor. Ik organiseerde toen samen met de toenmalige plaatselijke CVP-Jongeren o.l.v. Geert Sanders een nieuwe ministerdag op 18 november 1989 op de Roksemput-Hoge Dijken. Na Paul Akkermans was het nu Minister Theo Kelchtermans die bevoegd was. In die tijd kreeg ik nationaal ook heel wat steun van de CVP-Jongeren. Toen hadden we een supergeneratie o.l.v. Johan Vanhecke. Ook Yves Leterme steunde toen deze Ministerdag op de Roksemput - Hoge Dijken. (Jammergenoeg werden beiden intussen politiek vermoord en dat is tegenwoordig typisch als je te jong carrière maakt). Alhoewel de neuzen niet allemaal in dezelfde richting stonden werden ook de CVP-afdelingen van Oudenbrug en Jabbeke actief betrokken bij deze Ministerdag.

Minister Kelchtermans verbaasde die dag velen door zeer aandachtig te luisteren naar mijn diamontage en door de hele Roksemput rond te wandelen. Een extra vergadering op zijn kabinet met de bevoegde adviescommissie was het resultaat maar....

1990: De ambtenaren in de adviescommissie waren blijkbaar op hun tenen getrapt en het dossier ging geen stap vooruit. Na veel zagen en aandringen was ik het zo kotsbeu dat ik in december 1990 via de pers mijn ongenoegen uitte. Ik besepte goed dat dit een risico was maar ik had niets te verliezen. De adviescommissie kwam niet of nauwelijks samen, was nooit volledig en als deze samenkwam was er geen of weinig vooruitgang.

Mijn persbericht had een gemengd resultaat. Enerzijds werd ik tijdens een spoedvergadering van de adviescommissie, waar voor de eerste keer alle leden van de commissie aanwezig waren, met een show van verontwaardiging uit de commissie gestemd maar anderzijds kon men nu niet anders dan eindelijk IETS doen. En dit kwam vooral door toenmalig schepen van Oudenburg Romain Roose die enerzijds diplomatisch toegaf dat mijn persaanval heftig was maar anderzijds opmerkte dat er

eigenlijk op educatief nog niets gebeurd was. Ook op het kabinet van Minister Kelchtermans moest ik mij verantwoorden en daar kon men alleen maar vaststellen dat de adviescommissie geen resultaten kon voorleggen.

1991: In september 1991 kwamen er dan eindelijk 3 observatiehutten onderling verbonden met een wandelpad en konden we eindelijk de educatieve werking opstarten. Dat was net op tijd want er waren opnieuw verkiezingen en er kwam weer een nieuwe Minister. NI Norbert De Batselier. Dus weer opnieuw beginnen.

1992: Als je zolang campagne voert trap je uiteraard op diverse lange tenen van zowel politici als ambtenaren en moet je heel wat incasseren. Deze campagne was zeer zenuwslopend en had al heel wat energie gevegd. In juli 1992 verloor ik ook 2 zeer goede jonge vrienden bij een auto-ongeval in Aalbeke (Stefaan Schaessens en Linda Devos). Beiden woonden in een huis met zicht op de Roksemput. Bij hen kon ik altijd nieuwe motivatie putten en Stefaan was ook educatief actief. Ik had dan ook heel wat tijd nodig om dit te verwerken.

Het was dus tijd om de fakkel door te geven.

1993: Eindelijk nieuwe hoop voor de educatieve werking op de Roksemput-Hoge Dijken. Niet alleen ik maar ook heel wat positieve ambtenaren en vooral de burgemeester van Oudenburg Ignace Dereeper was al dat getreuzel beu en onderhandelde met de nieuwe Minister. In Oktober 1994 waren er bovendien nieuwe gemeenteraadsverkiezingen en dat stimuleert altijd.

Intussen had men ook ingezien dat het beter was om de Roksemput-Hoge Dijken over te hevelen van de dienst Waters en Bossen naar de dienst Natuurontwikkeling en daar speelde de verantwoordelijke Heer Directeur Herman De Ridder een positieve rol. Deze man durfde stappen vooruit zetten en zorgde voor een beheerscontract tussen de stad Oudenburg en de Vlaamse Gemeenschap. De voorbijgestreefde adviescommissie werd dan ook vervangen door een beheerscomité en half februari 1993 kwam er ter hoogte van de parking een bezoekerscentrum in de vorm van een tweedehandse werfcontainer. Dit was de snelste oplossing.

(Deze container was bedoeld als TIJDELIJK in afwachting van een duurzaam gebouw maar anno 2012 staat deze container er nog omdat de budgetten

volledig werden opgesoupeerd door het bezoekerscentrum “De nachtegaal” in de Panne)

De jonge Roksempnaar Jürgen Vanpraet, die tijdens 1 van mijn natuurcursussen voor jongeren de natuurmicrobe te pakken kreeg en al jaren actief de campagne ondersteunde werd in 1993 aangezocht om mij te vervangen. In Oktober 1993 werd hij als full-time medewerker voor de Roksemput aangesteld met als taak het opzetten, begeleiden en coördineren van de educatieve werking. Na 15 jaar campagne voeren nam ik op 20 november 1993 dan ook afscheid van mijn KIND, de Roksemput-Hoge Dijken, tijdens een rondetafelgesprek en kon ik de werking van de vriendenkring van de Roksemput -Hoge Dijken overhevelen. Nieuw bloed zorgt immers altijd voor nieuw dynamisme.

1994: Op 5 februari 1994 werd de “tijdelijke” kleine werfcontainer omgedoopt tot het bezoekerscentrum “ De Grote Zaagbek”. Zelf gaf ik er nog een cursus voor natuurgidsen om de opvolging te verzekeren en liet ik de werking definitief over aan nieuwe mensen onder leiding van Jürgen.

1994 – 2012: Na een paar jaar verliet Jürgen de Roksemput en waren het vooral Dirk Peene en zijn vaste rechterhand Cyriel Beernaert van de vriendenkring de Hoge Dijken die zich bekommerden om de educatieve werking. De kranige Cyriel Beernaert, intussen 74 jaar, volgde mijn laatste cursus voor natuurgidsen in 1994 en is anno 2012 nog steeds actief! Freddy Cordy, intussen 63 jaar, was amateurfotograaf, leerde de natuur beter kennen op de Roksemput-Hoge Dijken en specialiseerde zich in verantwoorde natuurfotografie. Hij richtte de NFHD= Natuurfotografen Hoge Dijken op en is één van de bezielers van het weekend.

3°) DANK JE WEL

Een speciaal dank-je-wel verdienen de mensen die de moed hebben om dit mooi weekend te organiseren en die ondanks weinig waardering van de overheid zich vrijwillig blijven inzetten voor de Roksemput-Hoge Dijken. Het wordt tijd dat de overheid hen meer waardeert en dit vertaalt in een modern functioneel gebouw dat geïntegreerd wordt in de natuur en rechtstreeks zicht heeft op de Roksemput – Hoge Dijken. Een oprecht dank-je-wel voor de kernmensen van dit initiatief. Bedankt Cyriel Beernaert, Dirk Peene, Freddy Cordy, Chris Timbremont, Katrien Vanhouteghem, Patrick Keirsebilck, Patrick Pottier, Georges Pollentier, Piet en Bart Opstaele, Dirk Vanhoecke, Serge Allein, Pol Lingier, ...

4°) Natuureducatieve fietskaarten.

Na 1994 heb ik niet stilgezeten. Na mijn laatste cursus die ik aan natuurgidsen had gegeven vroegen deze nieuwelingen waar zij nu alle natuurgebieden konden terugvinden. Met dit idee in mijn achterhoofd maakte ik een kaart van de kust en hinterland met aanduiding van alle natuurgebieden. Intussen is deze kaart uitgegroeid tot een dicht-bij –huis reeks van 40 fietskaarten.(zie www.fietskaart.be) De kaarten 37 van de Somme, de kaarten 9 & 10 van Zeeland en de kraanvogelkaart nr 40 van Lac Du Der en de meren van le Fôret d’Orient zijn pareltjes inzake natuureductie. Het zijn gebieden waar je heel wat toeristische natuureducatieve Ideeën kunt opdoen en terzelfdertijd je batterijen kunt opladen. Met mijn fietskaartenreeks doe ik dus aan grootschalige natuureducatie.

5°) De Kust is meer dan plopsaland en strand.

Deze verbazende titel stond onlangs in de krant. Deze journalist heeft dus geen idee dat 1 van de troeven van onze kust het vlakke hinterland is met zijn door natuurbeschermers onder impuls van Eckhart Kuiken bewaarde natuurgebieden . Niet alleen de Roksemput-Hoge Dijken is daar en deel van maar ook de Zwinstreek, de Uitkerkse polders, de omgeving van de Damse vaart, de historische polders van Oostende, de Ijzervallei met speerpunten als de Ijzermouning, de kleiputten van Stuivekeskerke en de Blankaart. Enz...

Even dieper in het hinterland heb je toch ook historische steden met een mooi bewaarde kern zoals Damme, Brugge, Nieuwpoort, Diksmuide, Veurne, Ieper, Lo e.a. Om nog de pittoreske dorpen van de Westhoek niet te vergeten.

Ook de steden langs de frontlijn van 1914-1918 met heel wat monumenten en bezoekerscentra, militaire begraafplaatsen bieden heel wat toeristische aspecten en dwingen respect af.

De Haan heeft nog een mooi bewaard Belle-Epoque centrum en heel wat duinen werden gelukkig beschermd.

Uiteraard mogen we niet blind zijn voor de atlantikwall van schoendoosappartementen en de lelijke strandhuisjes die van Pasen tot oktober het strand visueel bevullen.

De tijd is dus rijp om De Roksemput-Hoge Dijken in het **kustactieplan** op te nemen en uit te bouwen tot een volwaardig natuureducatief centrum met aandacht voor infrastructuur die rekening houdt met de kwetsbaarheid van het gebied.

IN CULTUURCENTRUM
IPSO FACTO - RAM
MARKTSTRAAT 25, 8460 OUDENBURG

Natuurfototentoonstelling
Multimediateleprojecties
Galaprojecties
Demo Nikon fotomateriaal

IN BEZOEKERSCENTRUM
DE GROTE ZAAGBEK
OUDE BRUGGEWEG 239, 8460 ROKSEM

Natuurbeleving
Natuurbeurs
Fototentoonstelling Freddy Cordy
Demo van verrekijkers en telescopen

Naturevenement georganiseerd door NFHD en Vrienden van de Hoge Dijken